

Met de neusmaagsonde naar huis

1. Inleiding

Bij u is een neusmaagsonde geplaatst voor het toedienen van sondevoeding. Uw arts heeft met u besproken wat hiervan de reden is. In deze folder staat informatie over de controle van de juiste ligging van de sonde, over de toediening van sondevoeding en over eventuele problemen en oplossingen. Neem bij twijfel of vragen altijd (24 uur per dag) contact op met de centrale van de thuiszorg. Zij kunnen zo nodig overleggen met het voedingsteam.

2. Controle van de plaats van de sonde

Controleer altijd de sonde vóór het toedienen van voeding. Dit is nodig om zeker te zijn dat de sonde niet verstopt is of van zijn plaats is geraakt. Er staat een merkteken op de sonde op de plek waar deze de neus ingaat. Controleer aan de hand van het merkteken of de sonde verschoven is. Wanneer het merkteken goed zit kunt u de sonde doorspuiten met 20 ml water met behulp van een 20 ml enfit-spuit. Geeft dit geen problemen zoals hoesten, dan kunt u gerust voeding nemen.

3. Toediening van de sondevoeding

De diëtist heeft met u besproken op welke manier u de sondevoeding gaat gebruiken. Ook heeft de diëtist de hoeveelheid en de soort sondevoeding met u afgesproken (zie het schema op de laatste bladzijde). Het toedienen van sondevoeding kan op twee manieren:

- in porties met een spuit
- continu (eventueel met een voedingspomp)

Hieronder staat, per methode, hoe u de voeding toedient. Kijk welke instructies voor u van toepassing zijn. De instructies/tips onder het kopje “Algemeen” gelden voor beide manieren van toediening. Lees de instructies eerst rustig door voordat u begint met de toediening van voeding.

Algemeen

- Was uw handen met water en zeep voordat u begint met het toedienen van voeding of het vernieuwen van het toedieningssysteem.
- Schud voor gebruik de verpakking sondevoeding.
- Maak de spuit na elk gebruik huishoudelijk schoon.
- Spuit de sonde door met 20 ml leidingwater voor en na elke portie of bij het aanhangen van een nieuwe verpakking sondevoeding (minimaal 4 keer per dag).
- U hoeft de sondevoeding niet in de koelkast te bewaren, maar de voeding mag niet in de zon hangen of staan.
- Bij continue toediening is een geopende verpakking sondevoeding van 1000 ml 24 uur houdbaar.
- Voor portietoediening kunt u kiezen voor verpakkingen van 500 ml (als dit verkrijgbaar is).
- Is de sonde verschoven? Controleer dan voor het voeden de ligging van de sonde door middel van ph-meting.

Toediening in porties met behulp van een spuit

- Gebruik elke week een nieuwe spuit.
- Vul de spuit met 20 ml leidingwater. Gebruik hiervoor een 60 ml spuit.

- Zet een klem op de sonde of knijp deze even dubbel.
- Sluit de spuit aan en spuit de sonde door met het water.
- Klem de sonde af.
- Vul de spuit met sondevoeding, sluit de spuit aan, verwijder de klem en dien de sondevoeding toe. Herhaal dit en geef zo de hele portie.
- Spuit na het toedienen van de voeding nogmaals 20 ml leidingwater door de sonde.
- Sluit de sonde af.
- Sluit de verpakking van de sondevoeding af.
- Maak de spuit huishoudelijk schoon.

Continue toediening

- Verwissel het toedieningssysteem één keer per dag, gelijktijdig met het aanhangen van een nieuwe verpakking sondevoeding.
- Spuit de sonde door met 20 ml leidingwater.
- Open de verpakking. (Wanneer nog een aluminium cap aanwezig is, deze niet verwijderen. U kunt hier doorheen prikken met het toedieningssysteem.)
- Plaats het toedieningssysteem op de verpakking.
- Hang de verpakking sondevoeding aan de infuusstandaard of bevestig de verpakking in de houder in de voedingspomptas/rugzak.
- Verwijder het afsluitdopje, dat aan het einde van het toedieningssysteem zit.
- Plaats het toedieningssysteem in de pomp.
- Verwijder het oude toedieningssysteem, sluit het nieuwe systeem aan en laat de pomp het systeem vullen met sondevoeding.
- Stel de gewenste toedieningssnelheid in op het juiste aantal ml sondevoeding per uur.
- Spuit de sonde ook tijdens het voeden nogmaals door met leidingwater (totaal 4 keer per dag). Dit doet u met een 20 ml spuit *via het bijspuitpunt van het toedieningssysteem*. Stop de toediening van de sondevoeding tijdens het doorspuiten. Zet hiervoor de pomp op de pauze/hold stand.
- Maak de spuit na elk gebruik huishoudelijk schoon.
- Vernieuw de spuiten wekelijks.

Toediening van medicijnen

- Neem uw medicijnen in via de mond, als dit mogelijk is.
- Neem alleen medicijnen door de neusmaagsonde die hiervoor geschikt zijn. Overleg altijd met uw arts en apotheker.
- Gebruikt u medicijnen via de neusmaagsonde? Spuit dan, vóór en ná toediening van de geneesmiddelen, de neusmaagsonde door met 20 ml leidingwater. Dit is nodig om verstopping van de neusmaagsonde te voorkomen
- Worden er meerdere medicijnen via de neusmaagsonde gegeven, dan **tussen** de medicijnen **door** de neusmaagsonde **doorspuiten** met 20 ml leidingwater.

4. De verzorging van de mond

Wanneer u via de mond bijna niets meer eet of drinkt, wordt er minder speeksel aangemaakt. Hierdoor kunt u last krijgen van een droge mond. Het is belangrijk uw mond en gebit goed te verzorgen, ook als u weinig of geen voeding via uw mond binnenkrijgt. Om een droge mond te voorkomen kunt u (suikervrije) kauwgom en (suikervrije) snoepjes gebruiken. Overleg dit met uw arts of diëtist.

Bij een natuurlijk gebit

- Poets 3x per dag uw tanden met een zachte borstel en een klein beetje fluoridetandpasta.
- Spoel de mond eventueel met zout water (zelf maken door één afgestreken theelepel zout op te lossen in één liter water).
- U kunt ook tussen de tanden en kiezen schoonmaken, met bijvoorbeeld flossdraad, tandenstoker of rager, afhankelijk van de ruimte tussen uw tanden en kiezen.
- Houd eventueel uw lippen vet met vaseline.

Bij een prothese

- Poets 3x per dag de kaken met een zachte tandenborstel met water of maak ze schoon met natte gaasjes. Gebruik eventueel een klein beetje fluoridetandpasta voor de smaak. Poets ook de tong en het gehemelte mee.
- Poets de prothese 3x per dag schoon met water en handzeep. Tandpasta schuurt te veel.
- Laat de prothese 's nachts bij voorkeur uit.
- Houd eventueel uw lippen vet met vaseline.

Algemeen

Let goed op pijn, een branderig gevoel, witte vlekken (beslag) of kapotte plekjes in de mond of mondhoeken en bloedingen. Het kauwen op kauwgum wil nog wel eens een deel van de klachten wegnemen. Als u last van slijmvorming hebt, kunt u de mond spoelen met een zout/soda-oplossing en nadien uitspugen (één afgestreken theelepel soda en één afgestreken theelepel zout in één liter water oplossen). Zout heeft een reinigende werking en soda zorgt ervoor dat de eiwitten die in het slijm zitten makkelijker worden opgelost. Op deze manier raakt u het slijm makkelijker kwijt. Spoelen mag wel 8-10 x per dag.

5. Problemen met de neussonde

Probleem: De sonde is verschoven en zit niet meer in de maag

Als de sonde niet meer in de maag zit, kunt u gaan hoesten, benauwd worden of kan de voeding teruglopen in uw mond. In dat geval doet u het volgende:

- Stop onmiddellijk met het toedienen van sondevoeding.
- Schuif de sonde niet terug.
- Wanneer u zelf heeft geleerd een sonde in te brengen, kunt u de sonde verwijderen en een nieuwe inbrengen. Neem anders contact op met de centrale van de thuiszorg.

Probleem: De sonde zit verstopt of doorspuiten gaat moeilijk

Als de sonde verstopt dreigt te raken, spuit dan de sonde (nog) wat vaker door met lauwwarm leidingwater. Gebruik lauwwarm leidingwater ook om de sonde mee te flushen. Dit gaat als volgt: probeer meerdere malen het water in te spuiten en terug te halen. Met het flushen wordt geprobeerd om steeds een klein beetje van de aangekoekte voeding los te weken

NB: Gebruik hiervoor geen koolzuurhoudend bronwater of frisdrank (bijv. cola). Door het zuur in deze dranken vlokken de eiwitten in de voeding juist uit, waardoor de sonde nog meer verstopt raakt.

Als de sonde verstopt is, of om dit te voorkomen, kan er een oplossing gemaakt worden van baking soda (zuiveringszout) en water. Baking soda is te koop in de supermarkt bij de bakproducten. Voor de oplossing mengt u 1 afgestreken theelepel baking soda (4 gram) met 100 ml water. Zorg ervoor dat alles volledig is opgelost alvorens dit te gebruiken. Spuit 10 ml van de baking soda-oplossing in, laat het even inwerken (zo nodig een aantal uren) en haal het terug.

Bij verstopping: deze procedure een aantal malen herhalen, tot de sonde weer open is. Wissel dit af met lauw water. Gebruik maximaal 20 ml baking soda-oplossing per dag in de sonde! Gebruik nooit meer dan 10 ml per keer bij het doorspuiten. Dan heb je nog 10 ml over om de sonde in te laten weken als dat nodig is. De thuiszorg kan u hierbij eventueel ondersteunen.

Als de sonde verstopt blijft, kunt u de verpleegkundige van de thuiszorg vragen om de sonde te vervangen. Ook moet de sonde na 6 -8 weken worden vervangen. Wanneer niet duidelijk is of de verstopping door voeding of medicijnen wordt veroorzaakt, moet er overleg plaatsvinden met de apotheek

N.B. Zie ook de tips op het sondepaspoort, die u mee naar huis heeft gekregen als de sonde endoscopisch is ingebracht.

6. Wanneer contact opnemen met de huisarts?

- Als u, om onduidelijke redenen, langer dan een dag koorts heeft, moet braken of diarree heeft.
- Als u vijf tot zeven dagen geen ontlasting heeft gehad.
- Als u last heeft van duizeligheid, weinig plast en uw urine een erg donkere kleur heeft.
- Als u ongewenst gewicht verliest of ongewenst veel in gewicht toeneemt.
- Als u twijfelt of onzeker bent over bepaalde klachten die u heeft.
- Als de sonde eruit is gevallen en u twijfels of er weer een nieuwe neusmaagsonde ingebracht moet worden.

7. Bestellen van sondevoeding en hulpmiddelen

Voor sondevoeding en voedingspompen heeft u een machtiging nodig van uw zorgverzekeraar. Uw behandelend arts of uw diëtist vraagt dit voor u aan. Een machtiging is drie tot twaalf maanden geldig. De diëtist regelt de eerste bestelling. De sondevoeding en de materialen worden meestal bij u thuis afgeleverd. Wilt u binnen de machtigingsperiode nieuwe sondevoeding of nieuwe materialen bestellen, dan kunt u zelf contact opnemen met de leverancier van de voeding.

Is de machtiging door de zorgverzekeraar afgewezen of is deze verlopen? Neem dan contact opnemen met uw behandelend arts of de diëtist. Zij kunnen de machtiging voor u verlengen. De sondevoeding en hulpmiddelen, zoals de voedingspomp worden geleverd door facilitaire bedrijven. Zij leveren in principe aan huis. Ook kan de verpleegkundige, als u dit wenst, u een instructie geven over de voedingspomp

8. Eigen risico zorgverzekering

Voor iedere verzekerde vanaf 18 jaar geldt een verplicht eigen risico, naast het eventuele vrijwillige eigen risico. Als de aangevraagde sondevoeding of hulpmiddelen in aanmerking komen voor vergoeding, dan stuurt de leverancier of apotheek de nota's

rechtstreeks naar de zorgverzekeraar. De zorgverzekeraar neemt vervolgens contact met u op voor verrekening van uw eigen risico.

9. Telefoonnummers

Huisarts : _____
Thuiszorgteam : _____
Diëtist : _____
Verpleegkundig consulent voedingsteam : 058 – 286 67 85

Op werkdagen heeft de verpleegkundig consulent voedingsteam telefonisch spreekuur van 8.30 - 10.00 uur en van 13.00 – 13.30 uur.

Facilitaire bedrijven

- Sorgente 030 – 850 20 21, www.sorgente.nl
- Mediq Tefa 030 182 12 22, www.mediqtefa.nl
- Medireva, 0800 – 0201201, www.medireva.nl

10. Gegevens van de sonde

Datum plaatsing: _____
Dikte: _____ ch.
Lengte: _____ cm.
Materiaal: _____

Richtlijnen uitgegeven door het Voedingsteam MCL.

www.mcl.nl

Voedingsteam, route 34

058 – 286 67 85

©MCL november 2024

Docnr. 27621 (10)